

Datum: 2021-09-24
Handläggare: Jonas Nordlander
Direktr:
Diariernr: 2016.157 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Nuläge och målsättning rörande barngruppernas storlek i förskolan

Ärendebeskrivning

Barn- och ungdomsnämnden beslutade 2016-06-07 § 45 att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till en fastställd målsättning för barngruppernas storlek utifrån Skolverkets allmänna råd för förskola. Arbetet för att förändra förskolans organisation, med utgångspunkt i Skolverkets Allmänna råd för Förskola, mot riktmarke om barngruppernas storlek pågår. Ärendet har återrapporterats till Barn- och ungdomsnämnden vid följande tillfällen; 2017-10-24 §93, 2018-12-18 §116, 2019-10-22 §90, 2020-03-24 §20, 2020-10-06 §63 och 2021-03-23 §21

Barn- och ungdomsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med former för att organisera för minskade barngrupper.

Förvaltningens yttrande

De allmänna råden utgår från prioriterade områden som Skolverket identifierat som viktiga att ge stöd och vägledning i. Råden framhåller bland annat att barngruppen ska ses som en viktig och aktiv del i barns utveckling och lärande. Barngruppernas storlek i förskolan är en av de kvalitetsfaktorer som har betydelse för barns trygghet, utveckling och lärande. I allmänna råd för måluppfyllelse i förskolan anger Skolverket ett riktmarke för barngruppernas storlek på 6-12 barn för åldrarna 1-3 år och 9-15 barn för åldrarna 4-5 år. Skolverkets bedömning utgår bland annat från en kartläggning av forskning och beprövad erfarenhet kring barngruppernas storlek i förskolan.

Förvaltningen arbetar med att fortsätta utveckla förskolans organisation utifrån de förutsättningar som finns i beslutad budget. Arbetet utgår ifrån barnens behov, verksamhetens bästa och lokala förutsättningar. För att nå barngrupper av mindre storlek behöver barnen delas in i fler olika grupper på respektive förskola. Skolverkets riktmarke är vägledande liksom hänsyn till barnens ålder, utveckling, behov och lokaler.

Nuläge i verksamheten

Förskolorna har en ny organisation, på hela eller delar av förskolan, likt det som rapporterades i mars och oktober 2020, samt i mars 2021. Arbetet med att ytterligare utveckla organisationen med mindre grupper i förskolan fortgår på respektive förskola. För vidare utveckling krävs långsiktigt arbete med fokus på verksamhetsutveckling, lokaler och personalfrågor. Förutsättningarna för att arbeta med mindre barngrupper skiljer sig åt mellan olika förskolor. Storleken på förskolan påverkar möjligheterna att kontinuerligt under dagen anpassa grupperna utifrån hur många barn som är närvarande. Det finns bättre förutsättningar att organisera för minskade barngrupper på större förskolor.

När resultaten på de förskolor som kommit långt med förändringsarbetet aggregeras är det tydligt att minskade barngrupper leder till att undervisningens kvalitet blir högre. Barnen får

större möjlighet till delaktighet och inflytande i de mindre grupperna och pedagogerna kan i större utsträckning utgå från barnens nyfikenhet och intresse. Pedagogerna kan också anpassa verksamheten utifrån enskilda barns behov av anpassningar och särskilt stöd. Svårigheter som fortsatt lyfts fram är sårbarhet vid personalfrånvaro, större andel ensamarbete och mindre flexibla personalscheman. Situationen under pandemin har påverkat förskolorna olika. Generellt har det inneburit svårigheter att forma en långsiktigt hållbar organisation eftersom personalnärvaro och förutsättningar i verksamheten har varierat.

Förvaltningen deltar i Göteborgsregionens gemensamma projekt, kompetensförstärkning förskola, som genom validering och utbildning syftar till att utbilda befintligt anställda barnskötare som saknar utbildning för arbete med barn i förskola. 15 medarbetare från förvaltningen har påbörjat validering och får därefter möjlighet till utbildning individuellt anpassad utifrån valideringen. I förskolan har en ny befattning som förskoleassistent införts. Den nya befattningen innebär också en möjlighet att komplettera och utveckla förskolans inre organisation med ökad grundbemanning och renodlade uppdrag.

Statsbidrag

De förskolor som har fått statsbidrag för minskade barngrupper har mer personalresurser i förhållande till antalet barn än övriga förskolor, vilket ger bättre förutsättningar att organisera för minskade barngrupper. År 2019 fick 10 förskolor statsbidrag på totalt 5.989.000 kronor för minskade barngrupper. År 2020 fick 6 förskolor statsbidrag på totalt 3.674.000 kronor. Höstterminen 2021 får 3 förskolor statsbidrag på totalt 1.326.000 kronor. Fördelning av statsbidrag, som avgörs av skolverket, grundar sig i ett index som baseras på andel barn med föräldrar som har förgymnasial utbildning som högsta utbildning, andel barn med utländsk bakgrund, andel årsarbetare med förskollärarexamen och genomsnittlig storlek på barngrupperna. Från och med 2022 ersätts bidraget av ett nytt statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder inom förskola (SFS 2021:848), där minskade barngrupper är en av flera faktorer som en huvudman kan söka bidrag för. I samband med att statsbidraget för minskade barngrupper upphör kan förvaltningens redovisning av hur gruppfordelningen sker på respektive förskola avslutas.

Förändringsarbetet behöver vidhållas så att rektorer och pedagoger tillsammans kan skapa förståelse för de strukturella och pedagogiska förändringar som behöver upprätthållas och revideras. Det behövs ett fortsatt arbete för att stärka rektors pedagogiska ledarskap samt mod och uthållighet i förändringsarbetet på alla nivåer.

Ekonomisk bedömning

Beslutet har ingen ekonomisk påverkan.

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden tar del av återrapporteringen och avslutar den halvårsvisa uppföljningen i ärende "Nuläge och målsättning rörande barngruppernas storlek i förskolan" 2016.157 BUN.

Barn- och ungdomsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med att forma mindre grupper för barn i förskolan utifrån aktuellt uppdrag för barngruppernas storlek och förutsättningar och återrapportera årligen.

Helena Balte
Förvaltningschef

Jonas Nordlander
Barnomsorgssamordnare

Helena Balte, Godkännare tjänsteskrivelse, 2021-09-24